

DOE'22

Algemene Beschouwingen op 13 november 2024

Raadslid:	Ineke van der Laan
Commissieleden:	Adriaan van Zon, Nathalie Obrusnik, Paul Merk en Resie Voncken
Met dank aan:	Annet Seeverens, Esmeralda Bessems, Laurie Faro en Roelof Pijls

Fractie DOE'22
www.doe22.nl

Vandaag sta ik hier namens DOE'22 net als vorig jaar gefrustreerd, teleurgesteld en ontgoocheld over de gang van zaken in deze raad. Maar nu nog een graadje erger. Ik heb grote twijfels over de stabiliteit van dit gemeentebestuur, want ik zie een verziekte bestuurscultuur, waarin de coalitie de wereld alleen door haar eigen bril ziet en blind achter het college aanloopt. De coalitie die bezig is haar machtspositie uit te buiten ten koste van anderen en vooral van onze inwoners in plaats van daadwerkelijk samen te werken ten bate van de inwoners.

Vier vragen aan de burgemeester:

1. Hoe ervaart u de sfeer van polarisatie en verharding?
2. Bent u het eens met mevrouw Van der Kleij dat de sfeer in de raad ziek is en het wantrouwen groot.
3. Bent u het eens met mevrouw Van der Kleij dat inwoners een eerlijk, open en transparant bestuur verdienen. En dat daar een rol voor de burgemeester ligt.
4. Hoe gaat u als burgemeester hier de komende periode mee aan de slag

Het valt niet mee, om na alle gebeurtenissen van de laatste maanden, met een optimistische en open blik naar deze begroting te kijken. Of om met constructieve oplossingen te komen voor de plotseling aan de dag tredende financiële problemen. Nu ineens is er behoefte aan samenwerking, terwijl die samenwerkingsboot tot nu steeds werd afgehouden.

Deze raad opereert onder het motto: de oppositie wikt, maar Piet Franssen met zijn coalitie beschikt. Want in de praktijk blijkt dat DOE-voorstellen per definitie worden weggestemd. 36 voorstellen die wij vanaf 2022 hebben ingediend werden op 3 na - namelijk Starterslening en MTO en Uitdaagrecht - allemaal weggestemd. 33 voorstellen om beleid te verbeteren gingen de prullenbak in. Dat is geen samenwerking, dat is negeren en aan de kant zetten. In een gezonde bestuurscultuur luister je naar elkaar, toon je respect, debatteeer je op basis van argumenten en werk je samen aan een betere toekomst voor onze inwoners. En goed voorbeeld doet goed volgen. Maar die goede voorbeelden komen niet van de coalitie of van het college. Want ook het college weet dat haar slikken of stikken voorstellen altijd door

een 8 – 7 meerderheid worden aangenomen. In die wetenschap hoef je ook niet naar tegenargumenten te luisteren.

In ieder geval trekken wij de conclusie dat er **niet** naar ons wordt geluisterd.

Maar als men dat nu wel eens had gedaan dan had het er in Gulpen-Wittem toch heel anders uit gezien. Ik zal dat aantonen aan de hand van enkele voorbeelden.

In 2021 vroegen wij het college commerciële marktpartijen te betrekken bij de ontwikkeling v. Sophianum, dat was volgens ons sneller en goedkoper. Vervolgens werden wij daadwerkelijk benaderd door een partij, namelijk Fivente die het hele project voor eigen kosten en risico wilde ontwikkelen, samen met de inwoners en de raad. Wij waren een roepende in de woestijn en werden nog net niet weggehoord. Nu, 4 jaar later, wacht Nijswiller nog steeds op haar gemeenschapsvoorziening. Het duurt veel te lang en is er al veel te veel geld uitgegeven. Een snelle rekensom leert dat er al meer dan € 350.000 is uitgegeven. (energie 150.000 (50.000 per jaar), € 165.000 Urban blue, voorbereidingskrediet 25.000). Daar bovenop komen de kosten voor een nieuwe kantine van 1,3 miljoen.

Als er in april 2021 naar DOE'22 **was** geluisterd, dan was er in ieder geval geen € 350.000 over de balk gesmeten en had het Durpshoes niet hoeven af te haken, dan was de eerste schop zo goed als zeker al lang de grond in gegaan. (gepland was december 2023).

Als u naar ons alternatief voor de Wittemerallee had geluisterd, waren we veel goedkoper uit, was geen kwetsbare natuur aangetast en was de Fietzersbond wellicht **niet** naar de rechter gestapt.

Rijkdom smelt snel weg kopte de Limburger. Gulpen-Wittem leek het financieel ravijnjaar 2026 te ontlopen, maar de spaarpot raakt plotseling heel snel leeg. Hoe kon ons bestuur zo'n ongefundeerd optimisme aan de dag leggen? Is dat onkunde of zijn dat de oogkleppen van dit college? Mogen we van een bestuurder geen financiële voorzichtigheid verwachten of heeft dit college dan geen enkel financieel benul?

Als de uitgaven flink oplopen en de inkomsten onder druk staan, zijn pijnlijke keuzes nodig die de inwoners hard treffen, was de ondertitel in de Limburger. Maar wat DOE'22 betreft **mogen de inwoners niet geraakt worden. Zeker niet als gevolg van financieel wanbeleid.** Prioriteit moet

liggen bij het drastisch omlaag brengen van de uitgaven en dat kan om te beginnen met het schrappen van de megalomane plannen voor een Sprookjespaleis. Voor dit paleis draaien de inwoners 40 jaar lang jaarlijks voor € 780.000 op.

Inwoners hebben niet gevraagd om een sprookjespaleis en **had** u het hen durven vragen, zoals wij op 25 april jl met ons referendumvoorstel voorstelden, dan hadden ze ongetwijfeld nee gezegd. Dat blijkt wel uit de vele protesten op het besluit van Franssen en Balans om Mosaqua dicht te gooien, omdat de kosten niet te dragen zouden zijn voor onze gemeente. Maar hoe kan het dan dat de jaarlijkse kosten van bijna 8 ton van een nieuw gemeentehuis wel te dragen zijn. Of zijn de kosten van deze beide samen misschien te hoog? En waarom dan juist Mosaqua schrappen, waardoor extra kosten gemaakt moeten worden voor sloop, versnelde afschrijving van 2,6 miljoen, onderzoek doelgroepenbad en niet te vergeten jaarlijks € 125.000 als zoethoudertje of omkopertje voor de gedupeerde zwemmers. Deze kosten zullen ons regelrecht het ravijn injagen.

Vraag aan college: legt u nu eens uit waarom u het gemeentehuis wel wilt en het zwembad niet.

De uitkomsten van de diverse onderzoeken hadden uw college toch minstens op het spoor moeten zetten dat doorzetten van beide besluiten over de hoofden van de inwoners heen, toch minstens aanvullend onafhankelijk onderzoek behoefde. En dan geen onderzoekteams die quasi onafhankelijk zijn, ofwel conclusies trekken die in hun eigen projectontwikkelingsstraatje passen. Wie probeerde u daarmee voor de gek te houden? Uzelf, de coalitie of de inwoners. In ieder geval hebben de inwoners weer onnodig veel geld moeten betalen (namelijk een kwart miljoen euro voor de bureaus Ando en Bauer advies) voor een onderzoek waarvan de uitkomst al van te voren vaststond. **Allemaal weggegooid geld** dus, net als voor Sophianum Nijswiller en de Wittemerallee. Een goed bestuur en een goede bestuurscultuur onwaardig, vinden wij.

Wij vinden dat er heel veel kansen zijn blijven liggen inzake Mosaqua. Daarom komen wij vandaag met een amendement Terugdraaien sluiting zwembad Mosaqua op grond van nieuw financieel inzicht.

Terug naar het Sprookjespaleis. Om te voorkomen dat er al € 800.000 voorbereidingskosten wordt uitgegeven en daarna het kind alsnog met het

badwater wordt weggegooid, komen wij vandaag samen met het CDA met een motie om per direct te stoppen met de uitgaven voor het Sprookjespaleis. Want, beter ten halve gekeerd dan te hele gedwaald.

Onze inwoners verdienen een bestuur dat hen serieus neemt en naar hen luistert, maar de belangen van de inwoners lijken er weinig toe te doen. Het college, Fractie Franssen en Balans hebben er een handje van om inwoners aan de kant te schuiven onder verwijzing naar het algemeen belang. En kwalijk is dat de heer Nix recentelijk zelfs uitsprak in deze raad dat de coalitie altijd afgaat op de kennis van de door het college ingehuurd deskundigen. Dan is er dus ook geen enkele noodzaak te luisteren naar raadsleden die stukken wel proberen te begrijpen en kritisch te beoordelen of zelf met alternatieven te komen.

Wat is in zo'n setting de door de burgemeester zo bejubelde burgerparticipatie eigenlijk waard, als de unaniem aangenomen motie Uitdaagrecht gewoon niet uitgevoerd wordt? Als u vrijwilligers van de stembureaus bij het grofvuil zet, als u adviesgroepen van inwoners niet serieus neemt, of als vrijwilligers van de adviesraad Sociaal domein er collectief de brui aan geven en hun voorzitter wordt afgedankt? Of als de Stichting Dorpshoes Nijswiller zich terugtrekt uit de plannen in Nijswiller vanwege gebrek aan voortgang. Of als de vrijwillige energiecoaches hun taak neerleggen? Of als u niet luistert naar bezwaarmakers Wittemerallee, Of als de Burgeralliantie wordt getypeerd als een stelletje oproerkraaiers. Gaat er **dan** nog steeds geen belletje rinkelen bij het college, ook niet als inwoners massaal in actie komen tegen de sluiting en sloop van Mosaqua? Onze conclusie is dat burgerparticipatie hier niets waard is.

Kan de burgemeester eens uitleggen waarom inwoners niet geraadpleegd worden bij het zwembad?

Kan wethouder Franssen eens reflecteren op de oproepen van inwoners op social media om deze coalitie naar huis te sturen? Wat doet dit met hem?

DOE vindt dat deze raad iets goed te maken heeft naar de zeer verontruste inwoners. Daarom komen wij vandaag met een motie waarin het college opdracht krijgt samen met de raad een referendum voorstel voor te bereiden.

Terug naar de begroting.

Nu staat het water ineens tot aan onze lippen. De ene financiële tegenslag na de andere dient zich aan. Zonder dat de sloop van Mosaqua en de bouw van het gemeentehuis in de begroting zijn verwerkt, ontstaat de komende jaren al een miljoenentekort. En nu vraagt wethouder Last om raadsbrede samenwerking bij de selectie van projecten waarop bezuinigd kan worden. Dat wil zeggen op de, in de woorden van de heer Nijssen, niet ECHT autonome uitgaven. Maar vallen volgens het college en de coalitie Mosaqua en het gemeentehuis ook onder de ECHT autonome uitgaven, of zijn deze ook onderdeel van de komende bezuinigingsgesprekken. Voordat wij meedoen aan dergelijke gesprekken over bezuinigingen willen we er zeker van zijn dat ook de persoonlijke geldverslindende of maatschappelijk nut vernietigende projecten daarin meedoen. **Vraag: kan het college dit toezeggen?**

Voorzitter, tot slot,

Gulpen-Wittem blijkt te klein te zijn, in uw woorden. Misschien is de tijd rijp eens serieus na te gaan denken over een fusie met buurgemeenten en bijvoorbeeld inwoners hierover te raadplegen via een referendum. Dan hebben we geen nieuw gemeentehuis meer nodig, en was een zwembad in uw ogen wel rendabel. Het wordt tijd dat er een eind komt aan het wantrouwen in deze raad. Tijd dat de burger weer op één staat, dat de gemeenschap op één staat en tijd dat de natuur en klimaat weer op één staan.

Toelichting motie en amendement.

1. **Motie over het gezamenlijk voorbereiden van een referendumverordening.** In april bij de behandeling van de Referendumverordening heb ik gehoord dat partijen het te snel vonden gaan en dat zij het belangrijk vonden als raad in gesprek te gaan over de mogelijkheid. Met andere woorden ik heb geen keihard nee gehoord. Omdat ons inziens het tijd wordt dat inwoners daadwerkelijk betrokken worden bij grote plannen en dit in de praktijk nog niet gebeurt, heb ik het voorstel nu iets anders ingezet. Mijn voorstel is dat college en raad samen gaan werken aan een referendumvoorstel.

2. **Amendement: Terugdraaien besluit Mosaqua op grond van nieuwe financiële inzichten.** Als we naar het amendement van het CDA kijken, zien we welk financieel rampscenario er nog eens op ons afkomt door het besluit sluiten en slopen Mosaqua. Tel daar bovenop dat dit helemaal niet nodig is, zeker gezien de investeerder die zich heeft aangemeld en nog steeds bereid is mee te doen en de effecten daarvan nog helemaal niet in beeld zijn. Ons amendement wil de gemeente behoeden voor verdere financiële debacles, zeker in de wetenschap dat het openhouden van Mosaqua op de korte termijn een goedkopere oplossing is. En ik wil ook even onder de aandacht brengen dat het college van Valkenburg wel bereidheid toont met het Openluchttheater in gesprek te gaan. Waarom kan dat in Gulpen-Wittern niet?